

Antologia anegdoty antycznej, přel. Jerzy Łanowski, Wrocław, Ossolineum 1984, stran XVIII+198.

Jerzy Łanowski nabízí polskému čtenáři již potřetí možnost seznámit se s bohatstvím antického humoru. Jeho vydání antologie antické anekdoty je navíc obohaceno i kresbami, jež pořídil Tomasz Lowicki. J. Łanowski se tentokrát zaměřil na humor méně známých antických autorů, širší čtenářské veřejnosti nespádně dostupných, a jejich anekdoty seřadil v chronologické posloupnosti událostí či osobnosti, jež inspirovaly vznik antických anekdot - od nejstarších dob řecké historie, přes slavné řecké tragiky, filozofy, přes období helénistické, římskou republiku až k římským císařům a filozofům. Výboru anekdot je předeslán stručný úvod, v němž Łanowski podává nejprve výklad o anekdotě z hlediska filologického i literárně-historického, poté čtenáři seznamuje s autory, jejichž anekdoty překládá. Jde o Athenaia, Stobaia, Aula Gellia, Sexta Aurelia Victoria, Macrobia, Diogena Laertia. Łanowski odvedl práci záslužnou, jež má za úkol čtenáři nejen pobavit ve chvílích oddechu, nýbrž i nevtrávným způsobem poučit o bohatství a pestré škále antické slovesnosti.

Dagmar Bartoňková

Luciano Canfora, *Storia della letteratura greca*. Editori Laterza, Roma-Bari 1986, stran 667.

Potřeba moderního zpracování dějin antické literatury pro pedagogické účely je aktuální nejen u nás (dějiny antické literatury při výuce na vysokých i středních školách zřetelně postrádáme - dobré učebnice Stiebitzovy byly miněny jako příručky pro středoškoláky a od jejich sepsání uplynulo již několik desítek let), ale i v Itálii, zemi s velkou tradicí výuky klasickým literaturám. Canforova *Storia della letteratura greca* je dílo značně obsáhlé a řeckou literaturu nám představuje v celé její komplexnosti, nejde tedy jen o příručku dějin literatury, podle níž by zájemce mohl studovat životopisné údaje a charakteristiky děl jednotlivých autorů.

Po úvodní kapitole (3-13), v níž se hovoří obecně o řecké literatuře a jejich osudech i o tom, jakým způsobem se nám dochovala až do dnešních dob, následuje vlastní výklad. Již letný pohled napoví, že daleko největší pozornost je věnována literatuře tzv. období attického. Výklad o literatuře předcházejících období je tradičně rozdělen do dvou velkých oddílů: na str. 17-56 se probírá archaická epika ve třech pododdílech: *Homérská epika*, *Cykklus a epická tradice*, *Teolog z východu: Hésiodos*. Ve velmi zhuštěné formě hovoří autor o Iliadě a Odysseji, homérskou otázku zkoumá s ohledem na nejnovější literaturu, přičemž právě novým aspektům věnuje důkladnou pozornost. Canfora podrobně informuje zejména o teorii M. Parryho, o níž se opírá většina současných homérologických studií; zajímavá je rovněž pasáž věnovaná homérským básním jakožto historickému prameni. Na význam, který v řecké literatuře autor přikládá epické tradici po Homérovi, ukazuje zařazení této tematiky do samostatné kapitoly.

Pokud jde o Hésioda, tu za jeden z významných pramenů jeho Theogonie pokládá Canfora akkadskému poému *Enuma Eliš* z poloviny 2. tisíciletí př. n. l. Nesouhlasí s názorem, že by Hésiodos sám patřil mezi aiódy (srov. názor A. Leskyho), vyrovnává se i smněniami jiných badatelů v této otázce.

Na str. 56-101 následuje výklad o archaické lyrice, rozdělený do čtyř kapitol. V 1. kapitole si autor po nastínění společenskohistorického vývoje všimá řeckých jambografů a ezopské bajky. Na tomto místě bychom však očekávali detailnější výklad o původu bajky, v bibliografickém přehledu na str. 594 postrádáme zejména zmínku o studijních španělské školy (Adrados).